

Bruselj, 2. julij 2019
(OR. en)

10158/19

ECOFIN 613
UEM 216
SOC 465
EMPL 354
COMPET 494
ENV 584
EDUC 300
RECH 333
ENER 337
JAI 694
FSTR 116
REGIO 152

DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. dok. Kom.:	9929/19 - COM(2019) 505 final
Zadeva:	Priporočilo za PRIPOROČILO SVETA v zvezi z nacionalnim reformnim programom Nemčije za leto 2019 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Nemčije za leto 2019

V prilogi vam pošiljamo navedeni osnutek priporočila Sveta, ki so ga pregledali in potrdili različni odbori Sveta, temelji pa na predlogu Komisije COM(2019) 505 final.

PRIPOROČILO SVETA

z dne ...

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Nemčije za leto 2019 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Nemčije za leto 2019

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij² in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Komisija je 21. novembra 2018 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2019. Pri tem je ustrezno upoštevala evropski steber socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija. Evropski svet je na zasedanju 21. marca 2019 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda rasti. Komisija je 21. novembra 2018 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Nemčijo opredelila kot eno od držav članic, za katere bo opravljen poglobljeni pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi priporočilo za Priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja, ki ga je Evropski svet potrdil 21. marca 2019. Svet je Priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja³ (v nadaljnjem besedilu: priporočilo za euroobmočje iz leta 2019), ki določa pet priporočil za euroobmočje (v nadaljnjem besedilu: priporočila za euroobmočje), sprejel 9. aprila 2019.
- (2) Nemčija bi morala kot država članica, katere valuta je euro, zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev v ekonomski in monetarni uniji zagotoviti, da v celoti in pravočasno izvede priporočilo za euroobmočje iz leta 2019, ki je izraženo v priporočilih 1 in 2 spodaj. Natančneje, naložbeni ukrepi in podpiranje rasti plač bodo prispevali k izvajanju prvega priporočila za euroobmočje glede ponovnega uravnoteženja euroobmočja, preusmeritev davkov z dela pa bo prispevala k izvajanju tretjega priporočila za euroobmočje glede delovanja trga dela.

³ UL C 136, 12.4.2019, str. 1.

- (3) Poročilo o državi za Nemčijo za leto 2019 je bilo objavljeno 27. februarja 2019. V njem so bili ocenjeni napredek Nemčije pri izvajanju priporočil za posamezno državo, ki jih je Svet sprejel 13. julija 2018⁴, nadaljnje ukrepanje po priporočilih za posamezno državo, sprejetih v prejšnjih letih, in napredek pri doseganju njenih nacionalnih ciljev iz strategije Evropa 2020. Poročilo o državi vsebuje tudi rezultate poglobljenega pregleda v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011, ki so bili prav tako objavljeni 27. februarja 2019. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da v Nemčiji obstajajo makroekonomska neravnotežja. Zlasti je presežek na tekočem računu kljub počasnemu zmanjševanju še vedno visok in je pomemben tudi čezmejno. Presežek se je leta 2018 nekoliko zmanjšal zaradi povečanja domačega povpraševanja in se bo po pričakovanjih v prihodnjih letih še naprej postopno zmanjševal ter ostal nad pragom, določenim v postopku v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem. Presežek odraža nizko raven domačih naložb glede na prihranke tako v zasebnem kot v javnem sektorju. Sprejeti so bili ukrepi za spodbuditev zasebnih in javnih naložb, ki so se znatno povečale. To je prispevalo k rasti, ki jo bolj poganja domače povpraševanje. Kljub temu bi bilo mogoče pričakovati, da se bodo naložbe in potrošnja kot delež bruto domačega proizvoda (BDP) bolj povečale zaradi ugodnih pogojev financiranja, zaostanka pri javnih naložbah, zlasti na ravni občin, in razpoložljivega fiskalnega manevrskega prostora. Rast plač se je nekoliko povečala zaradi utesnjevanja trga dela, vendar realna rast plač ostaja skromna.
- (4) Nemčija je 16. aprila 2019 predložila nacionalni reformni program za leto 2019, 17. aprila 2019 pa program stabilnosti za leto 2019. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

⁴ UL C 320, 10.9.2018, str. 19.

- (5) Ustrezna priporočila za posamezno državo so bila obravnavana pri načrtovanju programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov (v nadaljnjem besedilu: skladi ESI) za obdobje 2014–2020. Kot je določeno v členu 23 Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁵, lahko Komisija od države članice zahteva, da pregleda svoj partnerski sporazum in ustrezne programe ter predlaga njihove spremembe, kadar je to potrebno za podporo izvajanju ustreznih priporočil Sveta. Komisija je zagotovila dodatne podrobnosti o tem, kako bo uporabila to določbo, v smernicah o uporabi ukrepov za povezovanje uspešnosti evropskih strukturnih in investicijskih skladov z dobrim gospodarskim upravljanjem.

⁵ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

- (6) Za Nemčijo trenutno velja preventivni del Pakta za stabilnost in rast. V programu stabilnosti za leto 2019 vlada načrtuje proračunski presežek med 0,5 % in 0,75 % bruto domačega proizvoda (BDP) v obdobju 2019–2023. Na podlagi preračunanega strukturnega salda⁶ naj bi bil v celotnem programskem obdobju srednjeročni proračunski cilj, tj. strukturni primanjkljaj v višini 0,5 % BDP, še naprej presežen. V skladu s programom stabilnosti za leto 2019 naj bi dolg sektorja država kot odstotek BDP v letu 2019 padel pod referenčno vrednost iz Pogodbe 60 % BDP in se postopno zmanjšal na 51,25 % v letu 2023. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo te proračunske projekcije, je optimističen. Glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2019 naj bi strukturni saldo dosegel presežek v višini 1,1 % BDP v letu 2019 in 0,8 % BDP v letu 2020, kar je nad srednjeročnim proračunskim ciljem. Dolg sektorja država naj bi se po napovedih še naprej zanesljivo zmanjševal. Na splošno Svet pričakuje, da bo Nemčija v letih 2019 in 2020 izpolnjevala določbe Pakta za stabilnost in rast. Hkrati bi bilo ob upoštevanju srednjeročnega cilja pomembno uporabiti fiskalne in strukturne politike za doseganje trajnega trenda rasti zasebnih in javnih naložb, zlasti na regionalni in občinski ravni.

⁶ Ciklično prilagojeni saldo brez enkratnih in drugih začasnih ukrepov, ki ga je Komisija preračunala z uporabo skupno dogovorjene metodologije.

- (7) Javne in zasebne naložbe so se leta 2018 močno povečale, vendar je delež naložb še vedno nižji od povprečja euroobmočja. Javne naložbe so se v letu 2018 nominalno povečale za 7,7 % in realno za 3,8 %, vendar so še vedno potrebna dodatna prizadevanja za odpravo velikih zaostankov pri naložbah, zlasti pri naložbah v infrastrukturo in izobraževanje. Realna rast javnih naložb je bila po obdobju negativnih stopenj rasti v zadnjih treh letih pozitivna. Nominalne naložbe na občinski ravni so se samo v letu 2018 povečale za skoraj eno petino. To odraža vladna prizadevanja za spodbujanje naložb. Vendar so bile naložbe na občinski ravni še vedno nižje od amortizacije. Glede na občinski panel KfW je bil ugotovljeni zaostanek pri naložbah, ki se je nakopičil do leta 2018, 4 % BDP. To skupaj z ugodnim proračunskim položajem kaže, da obstajajo možnosti za povečanje naložb na vseh ravneh države, zlasti na regionalni in občinski ravni. Omejitve na področju zmogljivosti in načrtovanja na občinski ravni še vedno ovirajo naložbe v javno infrastrukturo. Uvedeni so bili krepki za odpravo teh omejitev, vendar se morajo konkretni rezultati še pokazati. Poleg tega obstajajo možnosti za izboljšanje digitalnih javnih storitev in javnih naročil. Zasebne naložbe so se opazno povečale, vendar ne pri vseh vrstah sredstev. Naložbe v osnovna sredstva so se v odziv na rekordno visoko izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti močno povečale. Stanovanjske naložbe so še naprej visoke. Vendar gradbeni sektor zdaj poroča o omejitvah zmogljivosti in zvišanju cen. Nestanovanjska gradnja se je v realnem smislu povečevala zelo počasi, kar kaže na to, da osnovna infrastruktura morda ne dohiteva potreb gospodarstva.

- (8) Javnofinančni odhodki za izobraževanje so v letu 2017 znašali 4,1 % BDP, kar je bilo še vedno pod povprečjem Unije, ki znaša 4,6 %. Za izobraževanje je bilo porabljenih 9,3 % skupnih javnofinančnih odhodkov, kar je prav tako pod povprečjem Unije, ki znaša 10,2 %. Poraba za izobraževanje in raziskave je leta 2017 ostala v višini 9 % BDP in ni dosegla nacionalnega cilja 10 % BDP. Četudi so se odhodki za izobraževanje v realnem smislu povečali, so se povečali tudi veliki naložbeni zaostanki zaradi demografskega razvoja. Zakonodajne spremembe, ki omogočajo neposredne naložbe zvezne vlade v digitalno izobraževanje poleg virov, ki jih za to namenijo zvezne dežele (Digitalpakt), so obetavne, vendar še niso prinesle rezultatov. Izzivi, kot so vse več študentov, pomanjkanje učiteljev, digitalizacija ter nadaljnja širitev predšolske vzgoje in varstva, bodo zahtevali ustrezno javno financiranje. Dodatna poraba za izobraževanje, raziskave in inovacije je ključnega pomena za povečanje potencialne rasti Nemčije in njeno prilagajanje na tehnološke spremembe.
- (9) Nemčija je v zadnjih letih dosegla napredek pri povečevanju intenzivnosti raziskav in razvoja, predvsem zaradi povečanja porabe velikih podjetij za raziskave in razvoj, zlasti v srednje- in visokotehnoloških proizvodnih sektorjih, še posebno pa v avtomobilskem sektorju. Intenzivnost raziskav in razvoja v malih in srednjih podjetjih (MSP) je precej pod povprečjem Unije in zaostanek se še povečuje. MSP imajo običajno manj koristi od sodelovanja z javnimi raziskovalnimi inštituti kot velika podjetja. Ta dejavnika negativno vplivata na stopnje inovativnosti podjetij, za katere je značilen dolgoročen trend zniževanja. Dodatne naložbe v raziskave in razvoj so bistvenega pomena ne le za povečanje inovacijske zmogljivosti v gospodarstvu in povečanje produktivnosti, temveč tudi za olajšanje prehoda na nizkoogljično in krožno gospodarstvo, zlasti v zvezi s trajnostnim prometom, tehnologijami zelene energije, ekološkimi inovacijami in recikliranjem, ter za nadaljnje povečanje uspešnosti javnega raziskovalnega sektorja in njegovega prispevka k tem ciljem.

- (10) Digitalizacija nemškega gospodarstva napreduje počasi, MSP pa so še vedno počasna pri uvajanju digitalnih tehnologij. Nemčija zaostaja pri uvajanju zelo visokozmogljivih širokopasovnih povezav (gigabitnih hitrosti) na nacionalni ravni in zlasti na podeželskih območjih, kjer bi lahko močnejše naložbe izboljšale rast produktivnosti. V primerjavi s povprečjem Unije, ki znaša 30 %, je z visoko zmogljivostnimi optičnimi dostopovnimi omrežji pokritih le 9 % nemških gospodinjstev (sredi leta 2018). Namesto teh je bila najbolj zaželen tehnološki rešitev vodilnega operaterja še naprej posodobitev obstoječih bakrenih kabelskih omrežij (vektorizacija). Čeprav se številne storitve opirajo na povezljivost zelo visokih hitrosti, 23 700 poslovnih parkov leta 2017 ni bilo priključenih na optično omrežje, 28 % vseh podjetij pa ni imelo dostopa do omrežij s hitrostjo najmanj 50 megabitov. Pomanjkanje takšne povezljivosti zavira naložbe, zlasti naložbe MSP, med katerimi so številna na podeželskih in polpodeželskih območjih. Javno posredovanje pri uvajanju ultrahitre (≥ 100 Mb/s) širokopasovne infrastrukture na podeželskih območjih ostaja ključnega pomena in poleg subvencij bi se lahko preučile tudi druge možnosti. Uspešnost digitalnih javnih storitev in e-zdravja je veliko pod povprečjem Unije. Leta 2018 je samo 43 % nemških uporabnikov interneta uporabljalo storitve e-uprave (v primerjavi s povprečjem Unije, ki znaša 64 %). Kar zadeva e-zdravje je storitve zdravstva in oskrbe na spletu uporabljalo 7 % Nemcev (v primerjavi s povprečjem Unije, ki znaša 18 %). E-recepte uporablja 19 % splošnih zdravnikov (v primerjavi s povprečjem Unije, ki znaša 50 %).
- (11) V Nemčiji je potrebnih več naložb v prometno infrastrukturo in rešitve za čisto mobilnost, da bi se spopadli z izzivi na področju mobilnosti in kakovosti zraka ter podprli blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje. Emisije toplogrednih plinov iz cestnega prometa so se v zadnjih petih letih močno povečale. Kakovost zraka v Nemčiji je zelo zaskrbljujoča, zlasti na mestnih območjih, kjer promet povzroča približno 60 % škodljivih emisij NO_x. Tovornemu prometu bi lahko koristile bolj razvite intermodalne rešitve. Avtomobili so še vedno daleč najpogostejše uporabljena prevozna sredstva za dnevne prevoze in v prometnih zastojih se povprečno preživi po 30 ur na leto. Po ocenah zastoji in iskanje parkirnih mest stanejo 110 milijard EUR na leto ali 4 % nemškega BDP. Čeprav se je število novih registracij pri vozilih na alternativna goriva najbolj povečalo, jih je še vedno malo. Souporaba avtomobilov in skupni prevozi so še vedno veliko premalo izkoriščeni. Zaradi novih dobavnih verig za baterije in kritične surovine bodo potrebne tudi znatne javne in zasebne naložbe.

- (12) Nemška elektroenergetska omrežja se počasi prilagajajo proizvodnji energije iz obnovljivih virov, zato so potrebne znatne naložbe v prenosna in distribucijska omrežja. Velike zamude pri izvajanju številnih projektov so povzročile velike stroške nemškim in evropskim elektroenergetskim omrežjem ter trgom z električno energijo. Do drugega četrtletja 2018 je bilo izvedenih samo približno 800 km od 1 800 km projektov na omrežju, opredeljenih v Zakonu o širitvi energetskega omrežja iz leta 2009, delno tudi zaradi nasprotovanja javnosti. Zamude pri širjenju omrežja bodo povzročile višje stroške zaradi prezasedenosti omrežja ter še več izkrivljanj delovanja trga, tako znotraj Nemčije kot čezmejno. Naložbe v energetska omrežja, ki spodbujajo spajanje sektorjev, diverzifikacijo in ustrezno omrežno infrastrukturo, so ključnega pomena za prožnost energetskega sistema in boljše povezovanje prek različnih gospodarskih sektorjev, da se dosežejo energetske in podnebne cilje.
- (13) Stanovanja v Nemčiji so postala težje cenovno dosegljiva. Od leta 2015 se tako najemnine kot cene stanovanj povečujejo hitreje od dolgoletnih povprečij, zlasti v velikih mestih. Leta 2017 je bilo 20 % ljudi v Nemčiji, starih vsaj 65 let, obremenjenih s čezmernimi stanovanjskimi stroški (tj. skupni stanovanjski stroški so predstavljali več kot 40 % njihovega razpoložljivega dohodka) v primerjavi z 10 % Evropejcev iste starostne skupine. Za populacijo z najnižjimi dohodki je stopnja preobremenjenosti s stanovanjskimi stroški znašala 10 odstotnih točk nad povprečjem Unije, ki znaša 35,3 %. Vlada se je odzvala z nekaterimi ukrepi, vključno s „cenovno zavoro“, s katero je omejila povišanja najemnin (Mietpreisbremse), shemo podpore za nakup nove nepremičnine (Baukindergeld) in spremembo temeljnega zakona, da bi lahko zvezna raven finančno podprla gradnjo socialnih stanovanj. Kljub temu pa dokončanje novih stanovanj ostaja bistveno nižje od povpraševanja in veliko pod ciljem vlade, ki je 375 000 stanovanj na leto. Morda bodo potrebni dodatni ukrepi, kot so pospeševanje gradnje socialnih stanovanj, izboljšanje prevoznih možnosti ter reforma predpisov o rabi zemljišč in gradnji.

- (14) Nemčija je imela zlasti koristi od vključitve v notranji trg in ima pomembno vlogo pri njegovem nadaljnjem razvoju. Vendar so ovire za konkurenco v sektorju poslovnih storitev v Nemčiji še vedno visoke v primerjavi z drugimi državami članicami. To velja za različna področja, vključno z reguliranimi poklici, kot so arhitektura, inženiring in pravne storitve, kjer konkurenco ovirajo omejitve, kot so pridržanje dejavnosti ter regulacija cen in pristojbin. Vendar se tudi neregulirane poslovne storitve soočajo z več omejitvami v splošnem poslovnem okolju v primerjavi z drugimi državami članicami. Regulativne spremembe za povečanje konkurence v sektorju poslovnih storitev bi povečale učinkovitost in uspešnost naložb ter gospodarsko aktivnost.
- (15) Po nekaterih izboljšavah v preteklih letih je bil lani dosežen le majhen napredek pri reformi nemškega davčnega sistema, da bi spodbudili zasebne naložbe in rast. Davčni sistem ostaja zapleten, izkrivlja odločanje, na primer na področju udeležbe na trgu dela, naložb in financiranja, ter bi lahko zagotovil učinkovitejše spodbude za naložbe in potrošnjo. Večina napredka je bila zabeležena na področju obdavčitve dela, vendar to iz podatkov še ni razvidno. Izkrivljajočo obdavčitev dela je mogoče še zmanjšati s preusmeritvijo davkov z dela na vire prihodkov, ki bolj podpirajo vključujočo in trajnostno rast. Obdavčitev dohodkov od dela (davčni primež) je bila v letu 2018 še vedno med najvišjimi v Uniji za zaposlene s povprečnimi dohodki kot za tiste z nizkimi. Prispevki zaposlenih za socialno varnost so še posebno visoki v primerjavi z drugimi državami, pri čemer ti prispevki na splošno predstavljajo približno dve tretjini davčnega primeža, medtem ko dohodnina predstavlja tretjino. Prihodki od okoljskih davkov kot delež BDP pa so nasprotno med najnižjimi v Uniji. Stroški kapitala in povprečna dejanska stopnja davka od dohodkov pravnih oseb, ki se razlikujejo po regijah, so med najvišjimi v Uniji. Povprečna dejanska davčna stopnja je znašala 28,8 % (nacionalni agregat) v primerjavi s povprečjem Unije, ki znaša 20 %. Zaradi vzajemnega učinkovanja davka od dohodkov pravnih oseb, lokalnega obrtnega davka in solidarnostnega dodatka je sistem obdavčitve dohodkov pravnih oseb zapleten, povezan z visokimi upravnimi stroški ter izkrivlja stopnjo in lokacijo naložb. Poleg tega davek od dohodkov pravnih oseb izkrivlja odločanje o financiranju, saj spodbuja zadolževanje, ki je po ocenah tretje najvišje v Uniji po podatkih iz leta 2017. Znižanje stroškov lastniškega kapitala bi lahko povečalo zasebne naložbe in okrepilo razmeroma premalo razvit trg tveganega kapitala.

- (16) Trg dela ostaja močan, potencial nekaterih skupin na trgu dela pa je premalo izkoriščen. Stopnja zaposlenosti v starostni skupini 20–64 let je v četrtem četrtletju leta 2018 dosegla 79,9 %, kar je med najvišjimi v Uniji. Stopnja brezposelnosti se je do začetka leta 2019 znižala na 3,2 %, kar je najnižja vrednost doslej. Visoka stopnja prostih delovnih mest in pomanjkanje delovne sile postajata vedno bolj očitni ter v nekaterih regijah in sektorjih znatno omejujeta proizvodnjo. Kljub temu je potencial določenih skupin, kot so ženske in osebe z migrantskim ozadjem, na trgu dela premalo izkoriščen. Odstotek žensk, ki delajo s krajšim delovnim časom, je v Nemčiji s 46,7 % zelo visok. Davčna obremenitev dela v Nemčiji ostaja razmeroma visoka, zlasti za zaposlene z nižjimi dohodki. Posebna pravila, ki urejajo skupno obdavčitev dohodkov poročenih parov (Ehegattensplitting), prejemnikov drugega dohodka v gospodinjstvu ne spodbujajo k opazno daljšemu delovniku. Stopnja zaposlenosti oseb z migrantskim ozadjem je znatno nižja kot pri v Nemčiji rojenih osebah, pri čemer je vrzel še posebej velika pri ženskah. Sprejeti so bili ukrepi za podpiranje vključevanja beguncev na trg dela, vendar izzivi ostajajo, vključno z njihovim pomanjkanjem znanja nemščine, neobstoječimi ali neprenosljivimi kvalifikacijami, dolžnostjo oskrbe otrok in sorodnikov ter pomanjkanjem izkušenj z neformalnimi pravili na nemškem trgu dela.
- (17) Upokojevanje generacije baby boom vpliva na Nemčijo bolj kot na druge države članice. Dolgoročno bodo te demografske spremembe obremenile nemške javne finance, lahko pa bi tudi ogrozile ustreznost pokojnin in poslabšale trenutno omejen delež starejšega prebivalstva (starega 65 let in več) na pragu tveganja revščine ali socialne vključenosti. Po pričakovanjih naj bi se država do leta 2040 soočila z enim največjih povečanj porabe glede na BDP za javne pokojnine v Uniji (povečanje za do 1,9 odstotne točke BDP), nadomestitveno razmerje med pokojnino in povprečno plačo pa naj bi se predvidoma zmanjšalo za 4,4 odstotne točke na 37,6 % v skladu s poročilom o staranju prebivalstva za leto 2018 (Evropska komisija, 2018d). Nedavne pokojninske reforme so povečale ravni prejemkov in nadomestil za določene skupine, vendar ni jasno, ali so doseženi socialni prejemki in nadomestila sorazmerni z njihovimi znatnimi fiskalnimi stroški. Vlada je določila tudi dve „mejni vrednosti“ (doppelte Haltelinie): najvišji prispevek za pokojninsko zavarovanje v višini 20 % in nadomestitveno stopnjo za minimalni dohodek v višini 48 % do leta 2025. Ohranitev teh omejitev naj bi zahtevala znatne fiskalne transferje, s čimer se bo še povečalo breme za mlajše generacije. Poleg tega je ustreznost pokojninskih prejemkov delavcev z nizkimi dohodki še vedno problem.

- (18) Kljub naraščajočemu pomanjkanju delovne sile ostaja realna rast plač skromna, nominalni dohodki pa so se leta 2018 povečali za 3,1 %. Poleg tega sta splošni rasti plač v letu 2018 prispevala tudi koncentracija rasti zaposlenosti v boljše plačanih zaposlitvah za polni delovni čas in zmanjšanje deleža postranskega dela s krajšim delovnim časom v skupni zaposlenosti, kar tudi nekoliko prehiteva rast produktivnosti. Pokritost s kolektivnimi pogajanjmi se je še naprej zmanjševala (za 2 odstotni točki od leta 2016 do 2017), na 49 % na zahodu in 34 % na vzhodu. Pri pokritosti med sektorji obstajajo znatne razlike, pri čemer je pokritost v javnem sektorju in industriji boljša, pri storitvah pa je veliko manjša. Delavci z nizkimi dohodki so na splošno imeli korist od minimalne plače, ki je bila uvedena od leta 2015. Urna plačila na samem dnu porazdelitve plač, zlasti v najnižjih dveh plačnih decilih, so se znatno povečala. Vendar delež slabo plačanih delavcev, ki je leta 2017 znašal 22,5 %, ostaja precej nad povprečjem Unije. Število zaposlenih na področju malega dela se je v obdobju 2010–2018 zmanjšalo za 6,8 %, zaposlenost, ki spada pod socialno zavarovanje, pa se je v istem obdobju povečala za približno 18,1 %. Krepitev pogojev za spodbujanje rasti plač bi podprla domače povpraševanje in prispevala k ponovnemu uravnoteženju v euroobmočju.
- (19) Socialna mobilnost navzgor prek izobraževanja je v Nemčiji nizka. Nacionalni viri potrjujejo majhen napredek pri zmanjševanju vpliva socialno-ekonomskega ozadja na rezultate izobraževanja. Nemčija dobro vključuje nedavno prispele migrante in begunce v izobraževanje in usposabljanje. Vendar se osebe z migrantskim ozadjem običajno soočajo z večjimi izzivi kot študenti, ki so bili rojeni v državi (npr. stopnje zgodnjega opuščanja šolanja in težave pri iskanju vajeniških mest). Čedalje bolj heterogeni razredi zahtevajo močna prizadevanja za okrepitev učiteljskega poklica v časih že precejšnjega pomanjkanja učiteljev. Ko gre za prihodnjo uspešnost delavcev na trgu dela, zlasti 6,2 milijona odraslih, ki ne znajo dobro brati in pisati, je udeležba zaposlenih v izobraževanju odraslih zaskrbljujoča.

- (20) Čeprav se je število ljudi, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost, od vrhunca leta 2014 zmanjšalo, ostajajo izzivi v zvezi z enakimi možnostmi. Natančneje, leta 2017 je bilo tveganje revščine ali socialne izključenosti pri otrocih nizkokvalificiranih staršev za 67 odstotnih točk večje kot pri otrocih visoko usposobljenih staršev. Ta vrzel je znatno višja od povprečne vrzeli (53,9 odstotnih točk) v Uniji.
- (21) Načrtovanje programov skladov Unije za obdobje 2021–2027 bi lahko prispevalo k odpravi nekaterih vrzeli, opredeljenih v priporočilih, zlasti na področjih iz Priloge D k poročilu o državi za leto 2019. To bi Nemčiji omogočilo, da ob upoštevanju regionalnih razlik sredstva iz teh skladov kar najbolje uporabi za opredeljene sektorje.
- (22) V okviru evropskega semestra za leto 2019 je Komisija izvedla izčrpno analizo ekonomske politike Nemčije in jo objavila v poročilu o državi za leto 2019. Prav tako je ocenila program stabilnosti za leto 2019, nacionalni reformni program za leto 2019 in ukrepanje po priporočilih, ki jih je Nemčija prejela v prejšnjih letih. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni Unije v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialnoekonomsko politiko v Nemčiji, ampak tudi njihovo skladnost s pravili in smernicami Unije.
- (23) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program stabilnosti za leto 2019 in meni⁷, da bo Nemčija po pričakovanjih izpolnila določbe Pakta za stabilnost in rast.
- (24) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni reformni program za leto 2019 in program stabilnosti za leto 2019. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih 1 in 2 spodaj. Ta priporočila prispevajo tudi k izvajanju priporočila za euroobmočje iz leta 2019, zlasti prvega priporočila za euroobmočje. Fiskalne politike iz spodnjega priporočila 1 med drugim prispevajo k odpravljanju neravnotežij, povezanih s trenutnim presežkom na tekočem računu –

⁷ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČA, da Nemčija v obdobju 2019–2020 ukrepa tako, da bo:

1. ob upoštevanju srednjeročnega proračunskega cilja uporabila fiskalne in strukturne politike za doseganje trajnega trenda rasti zasebnih in javnih naložb, zlasti na regionalni in občinski ravni; usmerila ekonomsko politiko v zvezi z naložbami v izobraževanje, raziskave in inovacije, digitalizacijo in visokozmogljive širokopasovne povezave, trajnostni promet ter energetska omrežja in cenovno dosegljiva stanovanja, ob upoštevanju regionalnih razlik; preusmerila davke z dela na vire, ki so manj škodljivi za vključujočo in trajnostno rast; okrepila konkurenco pri poslovnih storitvah in reguliranih poklicih;
2. zmanjšala dejavnike, ki odvrčajo od dela za daljši čas, vključno z visokim davčnim primežem, zlasti za zaposlene z nizkimi dohodki in za prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu; sprejela ukrepe za zaščito dolgoročne vzdržnosti pokojninskega sistema in hkrati ohranila ustreznost pokojnin; okrepila pogoje za spodbujanje višje rasti plač ter hkrati spoštovala vlogo socialnih partnerjev; izboljšala rezultate izobraževanja ter raven znanja in spretnosti prikrajšanih skupin.

V Bruslju,

Za Svet

Predsednik
